A°. 1852. — N°. 285.

Opregte Haarlemsche Courant
Donderdagsche Courant van 2 December.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 29 November.

[*Uit bijzondere berigten.*] De minister *v. Manteuffel* heeft de zitting van de pruissische Wetgevende Vergadering in naam des Konings geopend, en men vermoedt, dat Z. M. wachten zal met zich in persoon in deze Vergadering te vertoonen tot dat de Eerste-Kamer op nieuw georganiseerd zal zijn. De voordragt, daartoe strekkende, zal met den eersten aan de Kamers worden aangeboden. De zinsneden, betreffende deze aangelegenheid, in des ministers redevoering luiden aldus:

„Het ontwerp voor de zamenstelling der Eerste-Kamer zal ten doel hebben, om de Kroon van de beperkingen te ontheffen, welke in de belangen des Lands geen genoegzamen grond vinden. — Door het onafscheidbaar verband van deze belangen met die der Kroon, is der Regering de rigting aangewezen, welke zij, bij de ontwikkeling der Grondwet, te volgen heeft, en waaraan zij zich behoort vasttehouden.

„De Regering is er verre van af, vrijheden, welker verstandig gebruik zij zelve voor de zedelijke ontwikkeling des volks noodig acht, te willen verkorten: maar de geschiedenis des Lands en deszelfs tegenwoordige betrekkingen leveren het voldingende bewijs op, dat de koninklijke magt door verdeeling niet verlamd of belemmerd mag worden. Eenheid van den Troon met het Land, — de verpligting eener Regering, die onafhankelijk is van partijzuchtige woelingen, tot geregtigheid jegens allen, — de eendragt van al de deelen des volks in liefde tot het vaderland, — deze grondslagen voor de welvaart van Pruissen in het binnenland, en voor het behoud van deszelfs gezag in Europa, behooren veeleer door de Grondwet der monarchie nieuwe en verzekerde waarborgen te erlangen."

Deze zinsneden bewijzen genoegzaam, dat in de voordragt alle bepalingen zullen zijn vermeden, welke de vrijheid der Kroon in de benoeming van de leden der Eerste Kamer eenigzins zouden kunnen belemmeren.

Ten aanzien der voortedragen uitgaven is alle betamelijke spaarzaamheid toegezegd, maar tevens de uitbreiding aangekondigd van de middelen van vervoer, waardoor zoowel de krachten ter verdediging van den Staat kunnen worden vermeerderd, als het belang van handel en fabrieks-nijverheid kan worden bevorderd.

Betreffende de handels-aangelegenheden heeft de minister zijn leedwezen betuigd, dat het tractaat met Hanover nog niet van alle zijden die goedkeuring heeft gevonden, welke dienstig kon zijn, om aan de ontwikkeling van geheel het Tolverbond eene voor handel en nijverheid zoo wenschelijke toekomst te verzekeren. Toen echter de minister daarop liet volgen: „Even zoo zeker als de Regering het oog steeds op dat doel gevestigd houdt, zoo zeer meent zij van de volledige toestemming des Lands verzekerd te zijn, wanneer zij het behoud van het Tolverbond in deszelfs tegenwoordigen omvang *niet wil* op voorwaarden, door welke de belangen van Pruissen zoowel, als de toekomst voor de zegenrijke ontwikkeling van de gezamenlijke Vereeniging, benadeeld zouden kunnen worden", — is van alle zijden met geestdrift een algemeen vreugdegejuich aangeheven.

In de Tweede-Kamer waren 290 leden tegenwoordig, van welke twee derden zich aan de zijde der behoudende partij hebben geplaatst.

VAN DEN RIJN, 30 November.

Den 20sten is er eenige verandering ten goede in den toestand van den Koning van Zweden waargenomen: maar kort daarna hebben zich weder minder gunstige verschijnselen geopenbaard, zoodat Z. M.s toestand steeds zorgelijk blijft.

— Een berigt uit Frankfort, alsof de graaf *v. Rechberg* tot opvolger van den graaf *v. Thun* zou benoemd zijn, behoeft bevestiging. Men meent, dat dergelijke benoeming de hoop op eene zoo wenschelijke overeenstemming tusschen de twee groote duitsche mogendheden, met betrekking tot den handel, zeer zou verzwakken.

Uit Weenen wordt gemeld, dat de directe en indirecte belastingen in Oostenrijk, die in 1851 180 millioenen florijnen hebben opgebragt, in 1852 225 millioenen florijnen zullen opleveren.

PARIJS, 29 November.

Gisteren hebben de Gedeputeerden, vergaderd in de bureaux, hunnen arbeid voortgezet. Men gelooft niet, dat voor woensdag aanstaande het verslag, betreffende den uitslag der stemming, gereed zal kunnen zijn. In elk geval zal het dien dag moeten worden medegedeeld in eene openbare zitting der Wetgevende Kamer, opdat het 's avonds aan den Prins-Voorzitter zal kunnen worden overhandigd.

De Gedeputeerden zullen zich gezamenlijk, met den voorzitter *Billault* en de overige leden van het hoofdbureau, naar het paleis van Saint-Cloud begeven. De heer *Billault* zal waarschijnlijk tot den aanstaanden Keizer het woord rigten en hem gelukwenschen met de hooge waardigheid, welke hem door het vertrouwen des volks is opgedragen.

Donderdag den 2den December zal de nieuwe Keizer zijne plegtige intrede in deze hoofdstad doen. Hij zal, te paard gezeten, zich van het paleis van Saint-Cloud herwaarts begeven, vergezeld door de leden der familie *Bonaparte*, de hooge ambtenaren, vele generaals en de leden van zijn burgerlijk en militair Huis. De geheele bezetting van deze hoofdstad zal onder de wapenen zijn. Waarschijnlijk zal ook de nationale garde worden opgeroepen, ten einde den weg te bezetten van de Zegeboog de l'Etoile tot aan het paleis der Tuilerien: doch dit laatste is nog niet vast bepaald.

Het Keizerrijk zal worden afgekondigd op het Paleis der Tuilerien, in tegenwoordigheid van den Senaat, de Wetgevende Kamer en den Staatsraad. Te gelijker tijd zal de afkondiging plaats hebben op het Stadhuis door den heer *Berger*, den prefect in het dep. van de Seine.

Waarschijnlijk zal de civiele lijst van den Keizer, alles daaronder begrepen, 30 millioenen fr. bedragen. De maarschalk *Jerôme Bonaparte* zal in het genot worden gesteld eener dotatie van twee millioenen, en diens zoon *Napoleon*, die steeds als de aanstaande Onder-Koning van Algerie wordt gedoodverwd, zal één millioen ontvangen. Zij zullen die gelden blijven genieten zelfs dan, wanneer *Lodewijk Napoleon*, na zijn huwelijk, regtstreeksche nakomelingen mogt bekomen.

Waarschijnlijk zal, na de afkondiging van den nieuwen regeringsvorm, het aantal der Senatoren weder worden vermeerderd. Onder de aanstaande leden van den Senaat noemt men den graaf *Walsh*, een bloedverwant van den bekenden Legitimist van dien naam; — den heer *Galifei*, een Legitimist, die belangrijke grond-eigendommen bezit; — verder den schilder *Ingres* en den toonkunstenaar *Auber*. Deze beide laatste benoemingen zouden vooral genoegen geven aan de menigvuldige beoefenaren van kunsten en wetenschappen hier ter stede.

Verder wordt verzekerd, dat van de Senatoren, de Gedeputeerden en de ambtenaren een nieuwe eed zal worden gevorderd. In 1804 was dit mede het geval; destijds hebben de leden van den Senaat trouw gezworen in handen van den Keizer zelven, en men zegt, dat de nieuwe Keizer ook dit voorbeeld van Keizer *Napoleon* zal volgen, en dat de heer *Mesnard*, de eerste onder-voorzitter van den Senaat, daarna eene rede van gelukwensching zal uitspreken.

Onlangs is het corps der guides georganiseerd. Men verneemt, dat deze keurbende donderdag aanstaande dienst zal doen bij het paleis der Tuilerien. De uniform dezer troepen is zeer prachtig. De pauken-slager van het corps draagt eene circassische kleeding en trekt niet weinig de aandacht.

Meer en meer houdt men zich overtuigd, dat eene zeer uitgebreide amnestie zal worden uitgevaardigd. Minder zeker is het, dat eenige meerdere vrijheid aan de openbare drukpers zal worden verleend. In den *Constitutionnel* is mededeeling gedaan van een gesprek over de dagbladen en daarmede in verband staande onderwerpen, bij welke gelegenheid de aanstaande Keizer zou hebben te kennen gegeven „dat de openbare dagbladpers nimmer en in geen geval de openbare meening moet *leiden*, maar daarvan *de getrouwe uitdrukking* behoort te zijn." Nog zou te Prins hebben verklaard, dat het nieuwe Keizerrijk geheel op eenen republikeinschen voet behoorde te worden georganiseerd. Algemeen houdt men het er voor, dat de mededeeling dezer beide gezegden in den *Constitutionnel* geenszins als eene toevallige omstandigheid moet worden aangemerkt.

Den 3den December zal de Senaat bijeenkomen, ten einde te beraadslagen over de wijziging der Constitutie. Denkelijk zullen al de besluiten, welke uitgaan van het uitvoerende gezag, beginnen met de woorden: „Keizer bij de gratie Gods en den wil des volks."

— Men houdt steeds vol, dat nog andere legitimistischgezinde Gedeputeerden er ernstig over denken, om het voorbeeld van den heer *de Kerdrel* te volgen, vooral indien de Regering hen mogt willen noodzaken om een nieuwen eed afteleggen. — Men spreekt van een herderlijken brief van den bisschop van Luçon, waarin deze prelaat zich vrij ongunstig uitlaat over de handelwijze der bewindslieden te zijnen aanzien, en verkondigt, dat zijn huis door gensdarmes is afgezet en doorzocht geworden, als ware hij een gewoon misdadiger geweest, en dat alles omdat men vermoedde, dat hij geschriften bezat van eenen Vorst, van welken de Regering zelve verklaart „dat hij zijn ongeluk met waardigheid draagt." Van eene gewoonlijk goed onderrigte zijde wordt gemeld, dat men ten huize van den genoemden prelaat niets van eenig belang heeft gevonden.

— De zaak, betreffende den eigendoms-overgang van het *Journal des Débats*, heeft, naar men verzekert, haar beslag nog niet erlangd. De heer *Bertin* moet een zoo hoogen prijs voor dat blad hebben gevraagd, dat de heer *Veron* zich verpligt heeft geacht, de zaak in overweging te nemen.

— De vraag, of de Paus herwaarts zal komen, om Keizer *Napoleon III* kerkelijk te bevestigen, is nog geenszins beslist. Thans wordt verzekerd, dat het kerkelijke opperhoofd de Regering alhier heeft doen weten, dat het hem onmogelijk was, om aan de tot hem gerigte uitnoodiging te voldoen. Men voegt daarbij, dat, ingeval de Paus bij zijne weigering mogt blijven volharden, de bewindslieden al de fransche kardinalen, aartsbisschoppen en bisschoppen zou oproepen, ter bijwoning der plegtigheid.

— De beurs-speculatien nemen steeds, bij de bevestiging van het openbare krediet, toe, en het schijnt, dat deze omstandigheid in de hooge financiele kringen nogal bekommering wekt. De handel beklaagt zich over de moeijelijkheden, welke men ondervindt, bij het escompteren van papier, nademaal bijna alle beschikbare gelden belegd worden in industriele aandeelen. Het ontbreekt niet aan personen, die het er voor houden, dat hetgeen thans geschiedt, vroeg of laat, noodwendig aanleiding zal geven tot belangrijke onheilen.

— De laatste hier uit Spanje ontvangene berigten houden in, dat de spanning daar te lande steeds toenam Den 2den December zou de Regering voorstellen doen tot wijziging der staatsregeling, en zoowel in den Senaat, als in de Kamer der Gedeputeerden, werden laatstelijk door de hoofden der oppositie krachtige maatregelen genomen om de ontwerpen der bewindslieden te bestrijden. Vooral moet de oppositie-partij in den Senaat zeer sterk zijn. Men wilde te Madrid weten, dat Koningin *Isabella* persoonlijk niet gestemd was voor de wijziging der Constitutie, maar had toegegeven aan het verlangen harer moeder, Koningin *Maria Christina*, die volstrekt de weder-invoering verlangde van de koninklijke statuten van 1835. — Steeds werden er personen gevonden, die zich overtuigd hielden, dat de bewindslieden tot eenen *coup d'état* zouden overgaan, ingeval de meerderheid de wijziging der Constitutie mogt weigeren.

LONDEN, 29 November ('s avonds).

Met den telegraaf is hier een berigt uit Triest van 25 November ontvangen, inhoudende, dat daar uit Oost-Indie de belangrijke tijding was aangebragt van het vermeesteren der stad Prome, op den 9den October, door de britsche krijgsmagt, onder bevel van den generaal *Godwin* en den commodore *Lambert*. De Burmezen hadden bij die gelegenheid weinig tegenstand geboden, en dien ten gevolge was het verlies aan onze zijde gering: het bestond slechts uit één gesneuvelde en zes gewonden. Een vijandelijk corps, 't welk op 5000 man begroot werd, stond op een paar uren afstands van Prome: maar de generaal *Godwin* achtte het raadzaam, de aankomst van versterking aftewachten, alvorens hetzelve aantetasten. Intusschen werd de oorlog als geëindigd beschouwd. Elk oogenblik zag men de afkondiging van het besluit te gemoet, waarbij Pegu in de britsche bezittingen ingelijfd werd. — De bevelhebber der britsche zeemagt in Oost-Indie, admiraal *Austen*, is den 8sten October, op eenigen afstand van Prome, aan de cholera gestorven. — De toestand van de gezondheid der britsche krijgslieden was zeer goed.

— Eergisteren heeft H. M. op het kasteel van Windsor eene raadsvergadering gehouden, waaraan al de ministers, met uitzondering van den heer *Herries*, die ongesteld was, hebben deelgenomen.

Dienzelfden dag heeft de eerste minister, lord *Derby*, een feestmaal gegeven ter eere van de officieren, welke de vreemde Vorsten en legers bij de begrafenis van den hertog *van Wellington* vertegenwoordigd hebben. Bij dien maaltijd waren ook de fransche en vele andere ambassadeurs aanwezig.

— Eene talrijke bezending, bestaande uit hoofden der voornaamste handelshuizen in de groote koopsteden van dit Rijk, heeft verleden zaturdag eene zamenkomst gehad met den minister voor de handels-zaken, den heer *Henley*, ten einde een charter te verzoeken voor de hier te lande opgerigte schroefstoomboot-maatschappij, welke in eene geregelde stoombootvaart van Londen en Liverpool op de britsche kolonien in Noord-America wil voorzien. Tot aandrang van haar verzoek heeft de deputatie gewezen op de groote voordeelen, welke zoodanige vaart voor de genoemde kolonien en het moederland zal opleveren, niet alleen door de bevordering en uitbreiding der handels-betrekkingen, maar ook wegens de daarvan te verwachten versterking van den band, die de bedoelde gewesten aan dit Rijk verbindt. In 't bijzonder zou dergelijke stoombootdienst ook strekken, om de landverhuizing naar de kolonien, welke nu groote bezwaren voor de reizigers oplevert en meestal over Nieuw-York geschiedt, gemakkelijk te maken. — De minister heeft verklaard, dat het gouvernement de zaak in gunstige overweging zou nemen.

— Den 26sten dezer heeft op Stafford-house, het verblijf van den hertog en de hertogin *van Sutherland*, eene talrijke zamenkomst van aanzienlijke vrouwen plaats gehad, om te beraadslagen over het toezenden van een adres der engelsche vrouwen aan de vrouwelijke bevolking in de Vereenigde Staten van Noord-America, ten einde deze laatste aantesporen tot het bevorderen der afschaffing van de slavernij in het zoo even genoemde gemeenebest. In het ontwerp van zoodanig adres, hetwelk in die bijeenkomst overwogen en goedgekeurd is, wordt op de afschaffing der slavernij aangedrongen op gronden van godsdienst en menschelijkheid, en aangemerkt, dat het gepast is voorgekomen, dat juist *vrouwen* daartoe aansporen, omdat men *haar* niet van staatkundige nevenbedoelingen verdacht kan houden. — Een groot aantal zeer aanzienlijke dames (onder anderen de hertoginnen *van Sutherland*, *Bedford*, *Argyll*, *Beaufort*, de gravinnen *van Shaftesbury*, *Derby*, *Carlisle*, *Melbourne*, *Palmerston*, mevrouw *John Russell*, enz.) hebben het adres onderteekend, en men verwacht, dat nog zeer vele andere vrouwen dit voorbeeld zullen volgen.

— De *Times* verzekert heden, dat ons gouvernement voornemens is, van het Parlement de middelen te vragen om onze zeemagt aanmerkelijk uittebreiden; met bijvoeging, dat deze maatregel, ofschoon dan ook juist op het oogenblik waarop in Frankrijk het Keizerschap hersteld wordt, geenerlei vijandig doel ten aanzien van eenige buitenlandsche mogendheid heeft, maar alleen het gevolg is van de noodzakelijkheid om de britsche marine, welke in de laatste jaren niet in gelijke mate als die van andere Staten uitgebreid is, in staat te stellen, om zich te kunnen doen gelden bij al de mogelijke gebeurtenissen, die de thans onzekere staat van zaken in Europa kan opleveren.

BRUSSEL, 30 November.

De beraadslaging der Gedeputeerden over het ontwerp

der conversie van de 5 pc. schuld, aangegaan in de jaren 1840, 1842 en 1848, in eene 4½ rentegevende schuld, is afgeloopen zooals men dit heeft verwacht. De maatregel is eenstemmig goedgekeurd. Sommige leden, als de heer *Osy* en anderen, hadden gemeend, dat men verder kon gaan en tot eene conversie in 4 pc. schuld besluiten: doch zelfs de heeren *Malou* en *de Theux* hebben dit min of meer bedenkelijk en dus ongeraden geacht.

De woordenwisseling is bedaard gebleven, en toch niet zonder scherpheid. Intusschen hebben de aanwezigen zich niet van meesmuilen kunnen onthouden, toen de heer *Dumortier* als lofredenaar optrad van het voormalige nederlandsche Bestuur, 't welk zich nimmer, zooals de tegenwoordige bewindslieden, met suppletoire kredieten trachtte te behelpen. De heer *Malou* is dadelijk opgetreden, met de bewering, dat dit Bewind, met behulp van het Syndicaat, over middelen kon beschikken, waarvan de Wetgeving geene kennis droeg. De heer *Malou* heeft nu ook erkend, dat de gelden, welke geleend zijn geworden, nuttig zijn besteed en aangewend voor belangrijke werken. Hij heeft daardoor de gramschap van den heer *de Merode*, den onverzoenlijken vijand der spoorwegen, opgewekt, die hem te gemoet voerde, dat hij zijn geheugen scheen te hebben verloren.

Bij de overweging van de begrooting voor de Binnenlandsche Zaken, is de heer *Rogier* nogal in 't naauw gebragt, vermits het is gebleken, dat vele geldelijke toelagen en voorschotten zijn verstrekt aan kunstenaars en letterkundigen, waarvoor weinig of niets is verrigt. De gewezen minister heeft er zich, zoo goed hij kon, van afgemaakt; maar het gebeurde is te klaarblijkelijk, om te kunnen worden bemanteld. Onder de begunstigden, thans bij name bekend gemaakt, behooren mede-arbeiders aan het voornaamste orgaan der bewindslieden, die persoonlijk zich nogal eenig voordeel beloofden van het tractaat tot fnuiking van den nadruk van fransche boekwerken. Men begint te twijfelen, of dit tractaat wel tot stand zal komen, omdat men in Frankrijk lieden vindt, die zich voorstellen, dat degenen, die er het meest bij zouden winnen, tot de vijanden behooren van de thans aldaar intestellen orde van zaken, en men in Belgie niet gezind is, om het boekdrukkers-bedrijf zonder noodzakelijkheid te belemmeren.

De begrooting voor de Buitenlandsche Zaken zal met een post voor de legatie te Petersburg worden verhoogd, en ook met bezoldigingen voor consuls op de kust van Africa. De in 1848 verkregene besparingen zullen daardoor grootendeels, zoo niet geheel, verdwijnen.

'SGRAVENHAGE, 1 December.

Z. M. heeft op verzoek eervol ontslagen de heeren *G. Sterk* en *J. F. Ferster*, ontvangers der belastingen te Boxtel en te Zevenaar.

— Z. M. heeft benoemd tot kapitein bij den staf der artillerie *C. A. N. Ernst de Seiwert*: bij het eerste regiment vesting-artillerie tot eersten luitenant *R. A. W. Sluiter*, bij het 2de tot kapitein *A. J. E. Dolleman*; tot eersten luitenant *H. A. Franzman*; bij het 3de tot majoor *R. F. Verschoor van Nisse*; — tot officier van gezondheid 2de klasse *J. A. H. Lourens*, en tot apotheker 3de klasse voor de O. Indische dienst *H. Plasberg*.

— Bij de beraadslaging van gisteren in de Tweede Kamer, over het eerste gedeelte van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting, heeft de heer *v. Hall* het eerste door den heer *Rochussen* voorgestelde amendement ondersteund, doch zijne bepaalde goedkeuring van hetzelve afhankelijk gesteld van de door den minister op dat onderwerp te geven inlichtingen; — derwijze, dat, indien 'er spoedig een maatregel ter conversie kon worden voorgedragen, hij het bedoelde amendement onnoodig zoude achten, en den voorsteller van hetzelve in bedenking zoude geven, om, in het belang van het welslagen van eenen dergelijken maatregel, zijne beschouwingen dienaangaande voor alsnog ter zijde te stellen.

De heer *de Man* heeft de Vergadering herinnerd, dat hij in 1844 deel heeft genomen aan de beraadslaging over de in het amendement aangehaalde wet van dat jaar, en dat er, naar zijne meening, geene verpligting bestaat, om voor de amortisatie der alstoen gecreëerde schuld eene som op de begrooting te brengen, indien 'er geene overschotten aanwezig zijn om de kosten daarvan te bestrijken.

De heer *v. Doorn* heeft in een tegenovergestelden zin gesproken en het amendement ondersteund.

De minister van Financien heeft verklaard, dat er geen verschil kan bestaan over de verbindende kracht van de wet van September, maar dat men volgens dezelve niet kan amortiseren, zonder te weten, over welke overschotten men zal kunnen beschikken, en dat, daar het doel der genoemde wet geen ander is geweest, dan om vermindering van de rentelast te erlangen, men met regt kan zeggen, dat, sedert 1850, in een ruimen zin daaraan is voldaan. Hij heeft verklaard, zoo zeer als iemand eene conversie te verlangen, maar zich op dit oogenblik volstrekt niet over den vermoedelijken inhoud van de door hem op dat stuk voortedragen wet te kunnen uitlaten, — dat hij de gelegenheid moet afwachten, om zijn voornemen in dat opzigt te bewerkstelligen, en hoop voedt, dat dit in het volgende jaar zal kunnen plaats hebben, maar het altijd ongeraden zoude achten, om in de wet bepalingen op te nemen, waardoor de Regering in de vrije beschikking over hare hulpmiddelen zoude worden belemmerd.

De heer *van Hall* heeft daarop beweerd, dat het wenschelijk zoude zijn, dat de heer *Rochussen* zijn amendement wilde intrekken. De heer *Rochussen* heeft alstoen zijn tweede voorstel ingediend, alleen om het beginsel te handhaven; welk tweede voorstel echter (gelijk gemeld is) door de groote meerderheid is afgewezen. Daarop is het *negende* hoofdstuk Lt. A door de 61 aanwezige leden aangenomen.

Het voorstel van den heer *Metman*, om het adres wegens het stoomgemaal op den IJssel ook aan den minister van Binnenlandsche Zaken te verzenden, is door de heeren *Gevers Deynoot*, *v. Nierop* en *v. Eck* bestreden geworden.

— De Staten van Zuid-Holland hebben gisteren beraadslaagd over het reglement op het bestuur van het Hoog-Heemraadschap van Delfland. Zij hebben die beraadslaging des avonds voortgezet en zijn daarmede tot het 30ste artikel gevorderd.

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden zijn ingekomen koninklijke boodschappen, ten geleide van twee ontwerpen van wet, als 1° tot aflossing of verwisseling (conversie) van nationale schuld, en 2° tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Zeeland.

[Volgens telegrafisch berigt, wordt, bij het ontwerp, betreffende de verwisseling van schuld, voorgesteld, om de 4 pc. schuld te converteren in 3 en drie kwart pc. schuld, mits tegen geenen minderen prijs dan 98 ten honderd, en met een waarborg tegen verdere rente-vermindering tot den 31sten December van het jaar 1856.]

Daarop zijn de beraadslagingen geopend over het tweede gedeelte (Lt. B) van het *negende* hoofdstuk der Staats-begrooting, betreffende de kosten van het departement van Financien.

Na dat men daarmede was gevorderd tot het 33ste artikel, heeft de heer *Huguenin* voorgesteld, om de voor dat art. uitgetrokken som met een bedrag van ƒ 25,400 te verminderen, met het doel, om de betrekking van Rijks-advocaat te doen vervallen. De heer *Meeussen* heeft te dien aanzien een ondergeschikt amendement voorgedragen, strekkende om de door den heer *Huguenin* voorgestelde vermindering tot slechts ƒ 12,700 te beperken, ten einde de bedoelde betrekking van Rijks-advokaat nog gedurende de zes eerste maanden van het jaar 1853 in stand te kunnen houden.

In den loop der deswegens plaats gehad hebbende beraadslagingen, heeft Z. E. de minister van Financien te kennen gegeven, dat, na het reces, aan de Kamer zal worden aangeboden een ontwerp, ter wijziging van sommige bepalingen, vervat in de algemeene wet van Augustus 1822, omtrent de heffing der belastingen.

— Aan de Tweede-Kamer is, als bijlage tot de memorie van den minister van Financien, ter beantwoording van de bedenkingen, betreffende de Staats-begrooting voor 1853, overgelegd een algemeen overzigt van de opbrengst der Rijksmiddelen, de buitengewone middelen van krediet, en de Rijksuitgaven over de dienstjaren, van het jaar 1831 af aan, tot en met het jaar 1851; — met aanwijzing van de daaruit voortgevloeide nadeelige sloten, gedekt door de voordeelige uitkomsten of de buitengewone krediet-middelen.

Uit deze opgaaf blijkt, dat de diensten van de jaren 1831 tot en met 1841, nadat daartoe zijn aangewend de gewone inkomsten des Rijks, zoowel als de buitengewone, voortvloeijende uit leeningen, en wat des meer zij, gezamenlijk en ten slotte hebben opgeleverd een te kort van ƒ 47,959,705, — waarin door buitengewone krediet-middelen is voorzien, ten bedrage van ƒ 47,609,889; — zoodat 'er op die vereenigde diensten nog een te kort is overgebleven van ƒ 349,815.

Met inbegrip van dit te kort hebben de diensten van 1842 af tot en met die van 1844, nog een te kort van ƒ 17,243,348 opgeleverd, waarin almede door buitengewone krediet-middelen is voorzien, alle welke zijn gekweten, met een overschot voor 1844 van ƒ 202,738.

De dienstjaren van 1845, 1846 en 1847 hebben batige sloten opgeleverd; — dat van 1848 een nadeelig slot: die van de jaren 1849, 1850 en 1851 weder batige sloten, waarvan de uitkomst is geweest, dat er met het jaar 1851 een overschot voorhanden is geweest op deze gezamelijke diensten van ƒ 8,063,966.

Om in 's Rijks behoeften te voorzien, hebben de koloniale geldmiddelen van het jaar 1831 af aan, te weten van het tijdstip, op 't welk de verordeningen van den graaf *van den Bosch* hebben beginnen te werken, ten behoeve van 's Rijks schatkist de zeer aanzienlijke som van bijna *twee honderd acht en twintig* millioenen geleverd, en daaronder tot en met het jaar 1841, een bedrag van ruim twee en negentig millioenen.

De minister van Financien heeft in het amendement van den heer *Meeussen* een bedekt votum van mistrouwen meenen te ontdekken. Deze heeft zulks ontkend, maar heeft, vermits Z. E. zich, in den loop der woordenwisseling, meermalen had verklaard ten gunste der afschaffing van de betrekking van Rijks-advocaat, zijn amendement teruggenomen. — De heer *Huguenin* heeft dit voorbeeld gevolgd. De verdere artikelen, en vervolgens geheel het hoofdstuk zijn met algemeene stemmen aangenomen.

Morgen zullen de beraadslagingen over de kosten van het departement van Oorlog beginnen.

[De Staten van Zuid-Holland zijn heden bij de behandeling over het reglement voor Delfland tot art. 139 B. gevorderd en zullen dezen avond de beraadslaging voortzetten.]

— **Den 30sten November was in omloop een kapitaal van ƒ 72,373,320 aan Biljetten der Nederlandsche Bank**; — bedroeg het saldo der rekeningen-courant ƒ 33,396,484–47 en de waarde munt en van muntmateriaal ƒ 95;087,637–47½

Naar men verneemt, is er reeds sedert eenigen tijd geraadpleegd over de inrigting van een stoomgemaal op den IJssel, ter ontlasting van de Gouwe, 't welk zoude worden gesticht bij de stad Gouda, daar waar de zoogenaamde Hanepraai-sluis gelegen is. Men heeft van de zijde van Rijnland geoordeeld, dat het, in het welbegrepen belang van dat Hoog Heemraadschap, wenschelijk zoude zijn geweest, om dit stoomgemaal niet op de genoemde plaats, maar op een korten afstand van daar te vestigen; doch, zoo het schijnt, heeft men van den kant der Regering gemeend, dat geenszins aan dit verlangen kon worden toegegeven; weshalve het oorspronkelijke ontwerp nu eenigen tijd geleden slechts de goedkeuring van het hoog bestuur behoefde, om te worden uitgevoerd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 1 December. Den 30sten Nov. in Texel niets binnengekomen, doch uitgezeild: *Jonge Reinije*, Croese, *Anna Maria Elisabeth*, Hansen, beiden naar Londen; *Maria*, Ruige, Hartlepool; *Jonge Clemens*, Koeman, Hull; *Freden*, Bentfelt, Christiaansand. Wind z.

Den 30sten dezer in Helvoet binnengekomen: *Erasmus*, Scharper, Tjilatjap, l. v. Brouwershaven; de stoomb. *Bordeaux*, Bordeaux; *Ivanhoe*, Leith; en uitgezeild: *Sibyl*, le Boutellier, Jersey; *Kortenaar*, van der Plas, *Neerlands Koning*, Huysins, beiden naar Liverpool; *Elisabeth*, Mathew, Shoreham; *Lucy*, Boyce, Newcastle; *Koophandel*, Valkenier, Sunderland; *Coral*, Cracknell, Ipswich; *Liverpool*, Millard, Dantzig; *Emelie*, Louritsen, Bandholm.

Den 30sten Nov. van Maassluis uitgezeild: de stoomb. *Batavier*, Londen.

Den 21sten Nov. te Genua binnengekomen: *Aquarius*, Douwes, Amsterdam.

Den 27sten Nov. te Rouaan binnengekomen: *Winschoterzijl*, Mooi, Memel.

Den 24sten Nov. van Triest uitgezeild: *Niessina Beerta*, de Boer, Fiume.

Den 20sten Nov. op de hoogte van Bevezier: *Sirius*, Mulder, Amsterdam naar Cardiff.

Gepraaid, 16 Oct., op 8° 24' n. b. en 22° 21' w. l., *Urania*, kapt. Teylaar, Amsterdam naar Batavia; 13 Nov. op 41° 47' n. b. en 16° 42' w. l., *de Walvisch*, kapt. Schut, Londen naar Adelaide.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 1 December. *Tarwe* tot hooger prijzen met goeden handel; in entr.: 128, 126, 131 ℔ b. Pools. ƒ 306, ƒ 304, ƒ 315; 129 ℔ dito ƒ 304; in cons.: 127 ℔ b. Pools ƒ 300, ƒ 303; 128 ℔ dito ƒ 315; 130 ℔ Brunsw. ƒ 285; 135 ℔ Kub. ƒ 255; 128 ℔ n. Gron. ƒ 255; 122 ℔ n. Vries. ƒ 245; 122 ℔ n. dito ƒ 238. — *Rogge* goed prijsh.; 122 ℔ Pruis. ƒ 202; 114 ℔ gedr. 170; 117 ℔ Arch. ƒ 185. — *Garst* prijsh.; 110 ℔ Deens. ƒ 112; 102 ℔ Vries. w. ƒ 169. — *Haver* in een doen; 87 ℔ dikke ƒ 112. — *Boekweit* tot onveranderde prijs verkocht; 120, 122 ℔ Holst. ƒ 213, ƒ 219. — *Koolzaad* Elburg ƒ 327; op 9 vat, dad. en Dec. ƒ 342; April ƒ 351. — *Lijnzaad* in een doen; 113, 114 ℔ Petersb. ƒ 290.

AMSTERDAM, 1 December 1852. Heden de rescontredag zijn de prijzen om 4 uur. *Raapolie* wel zoo vast ord. cond. ƒ 33¾; vliegend ƒ 32½ à ƒ 32¾; oplevering in een doen, p° Dec. ƒ 32¼; p° Mei 1853 ƒ 34¼ à 34. *Lijnolie* ord. cond. ƒ 29½; vliegend ƒ 29½. *Hennepolie* ord. cond. ƒ 39.

NIJMEGEN, 30 November. Alhier was de middelprijs ter markt, van gisteren: van de 499 verkochte mudden Inl. *tarwe* per mud ƒ 9,35; van de 105 mudden Hoogl. dito ƒ 10,50; van de 451 verkochte mudden *rogge* ƒ 6,75; van de *gerst* was de hoogste prijs ƒ 5,60 en de laagste ƒ 5,20; van de *boekweit* de hoogste prijs ƒ 6,50 en de laagste ƒ 5,70; van de *haver* de hoogste prijs ƒ 3 en de laagste ƒ 2,50. Van de *groene erwten* was de prijs per mud ƒ 11. De prijs der *aardappelen* was per mud ƒ 1,75 à ƒ 2,25.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

1 *December* 1852. — 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gesl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	64	⅝	—
〃 〃	3	〃	77⅜	½	—
〃 〃	4	〃	95½	96	95⅞
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	〃	—	—	—
Handelmaatschappij . .	4½	〃	117½	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	〃	95	⅛	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. 〃 〃 .	4½	pct.	100¼	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	〃	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	〃	78⅝	11/16	78⅝
〃 . . .	4½	〃	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	〃	108	¼	108⅛
〃 〃 1828/1829.	5	〃	106¾	⅞	—
Certificat. 〃 1831/1833.	5	〃	96⅞	97	—
〃 〃 1840	4	〃	91 11/16	—	—
〃 bij Stieglitz. . .	4	〃	91¼	7/16	—
〃 〃 〃 N. .	4	〃	—	—	—
Inschr. in Assignatiën. .	6	〃	—	—	—
Certific. van 〃 . .	6	〃	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		ƒ	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	85 9/16	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	〃	24 7/16	⅝	24½
〃	3	〃	50⅞	—	—
〃 Binnenl. . .	3	〃	44 13/16	⅞	44 13/16
Amortisable			—	—	—
Bew. Coupon			3⅝	11/16	3⅝
OOSTENR., Oblig. bij Goll. .	5	pct.	86½	—	—
〃 〃 〃 . .	4	〃	69¾	—	—
〃 Metalliek . .	5	〃	77 15/16	78¼	—
〃 〃 N. . .	5	〃	91⅜	½	—
〃 〃 . .	2½	〃	40 3/16	¼	—
BELGIE, ...	2½	〃	—	—	—
Rothschild, ...	2½	〃	54 9/16	⅝	54 9/16
〃	4½	〃	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	〃	99⅞	100	—
〃 〃 £ 200	5	〃	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	5	〃	42¼	5/16	42¼
〃	4	〃	38 11/16	⅞	38 11/16
Binnenlandsche à 1 conto	5	〃	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5½	〃	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3¼	〃	40	⅛	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	〃	22⅛	⅝	schoon
MEXICO, Oblig. 1851	3	〃	24 9/16	⅝	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			—	—	—

Maatsch. van Weldadigheid 4 pc. 88⅛. Rusland Cert. Ad. Londen 4½ pc. 101½. Oostenrijk Metall. La. B. 5 pc. 91¼ ¼. Napels Cert. *Lamaison & Rouwer* 98⅞. Griekenland O. Geldl. 1825 5 pc. 4⅜ onbep. Columbia Equador 4⅛ à 3/16. Venezuela obl. uitgest. 16⅛. Grenada obl. uitgest. 11⅛ à ¼. Noord-Amerika Philadelphia bij *Rothschild* 6 pc. 67. Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
BOON HARTSINCK, Pres.

De binnenlandsche fondsen waren heden, met levendigen handel tegen hoogere prijzen gevraagd, — de belgische, fransche en spaansche waren prijshoudend, de portugesche, russische, en oostenrijksche, — benevens Grenada's, zoo werkelijke als uitgestelde, gezocht.

De belgische Senaat zal zich onmiddelijk met het ontwerp tot conversie der 5 pc. schuld bezighouden.

WEENEN, 30 November. De 5 pc. metall. 94⅛.

FRANKFORT, 29 November. De. 5 pc. metall. 80¾. Spanje 1 pc. 24⅝.

LONDEN, 30 November. De 3 pc. gecons. resc. 101. Mexico 24⅞. Grenada 21¾. Spanje 1 pc. 24⅞.

PARIJS, 30 November. De 3 pc. renten 84 fr. 75; 4½ pc. 10[illegible] fr. 20. Spanje 3 pc. binn. 45¾.

ANTWERPEN, 30 November. Belgie 2½ pc. 58. Spanje 1 pc. 24 3/16.

Sedert 24 November hebben de uitgevers der *Haarlemsche Courant* de volgende liefdegiften ontvangen:

Voor de betrekkingen der verongelukte zeelieden te Hellevoetsluis: gecollecteerd van de kadets en adelborsten op de Kon. Academie voor de Zee- en Landmagt te Breda, in muntb., coup. en kontanten ƒ 103,89½; van J. A. te Arnhem muntb. ƒ 10; van L. ƒ 5; van het departement Bloemendaal c. a. der Maatsch. *Tot Nut van 't Alg.* muntb. ƒ 10.

Voor de armenkas op Schokland: van As. in geld ƒ 11.

1 December.

HOORN, 29 November 1852. Uit het bestaande zestal van predikanten werd heden het volgend drietal geformeerd: *van Bell*, te Noordwijkerhout; *van Dijk*, te Zevenhuizen, en *van Ketwich*, te Schoonhoven, en daaruit terstond beroepen: de wel-eerw. zeer gel. heer F. W. B. VAN BELL, theol. dr. en predikant te Noordwijkerhout.

A A N B E S T E D I N G.

Op Woensdag den 8sten December 1852, des namiddags ten twee ure, zal, onder nadere approbatie, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de Provincie Noord-Holland, of, bij deszelfs afwezen, door een der Leden van de Gedeputeerde Staten, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, aan het Gouvernements-gebouw, in de St. Janstraat, te Haarlem, voor rekening van Kerkvoogden, worden aanbesteed:

Het doen van eenige Herstellingen aan de KERK van de Hervormde Gemeente te Oude Niedorp.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek, waarop de bedoelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal ter lezing liggen, boven en behalve aan het Gouvernements-gebouw, te Haarlem, in de voornaamste Logementen en Koffijhuizen, als: te Amsterdam, in *het Wapen van Medemblik*, op den Dam, in het Koffijhuis *het Vosje*, achter de oude Beurs, in *de Beerebijt*, buiten de Utrechtsche-poort, en bij *P. J. Colenbrander*, Logementhouder in *de Bel*, op den hoek van den Haarlemmerdijk; te Haarlem, in *de Kroon*, in *het Noord-Hollandsche Koffijhuis*, in *de Halve Maan*, in *de Roskam* en in *de Glazenwagen*; te Alkmaar in *de Toelast*, in *den Burg* en in *het Wapen van Haarlem*; te Hoorn, in *het Onafgemaakte Schip* en in *den Doelen*; te Purmerende, bij den Kastelein *Frikke*; te Medemblik, in *den Valk*; te Nieuwe-Diep, bij de Erven *J. Boven* en bij *Ihnen*; te Sliedrecht bij de Wed. *J. van der Vlies*; te Buiksloot, bij *Vuyk* en *Sitter*; te Naarden, bij *Jurrissen*; te Muiden, bij *P. Amersfoort*, en te Oude Niedorp, bij Kerkvoogden.

Zullende vier dagen vóór den dag der Aanbesteding, en alzoo op Zaturdag den 4den December aanstaande, door de zorg van den Heer Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, de noodige aanwijzing worden gedaan, en inmiddels, zoo bij Z. W. E. G., als bij den Ingenieur, den Heer P. J. H. HAYWARD, te Alkmaar, en bij Kerkvoogden, de verlangde inlichtingen te bekomen zijn.

*** ARMEN-LOTERIJ TE *HAARLEM*.

In den loop dezer winter zal door de Vereeniging van den **H. Vincentius da Paulo** alhier, ingevolge bekomene toestemming van **Z. M. den Koning**, van den 5den Junij 1852 n°. 67, eene verloting worden gehouden van **om niet** bijeengebragte voorwerpen, ter leeniging der behoefte der door hun bezochte arme Huisgezinnen en werkinrigting voor minvermogenden.

De commissie daartoe benoemd, neemt bij dezen de vrijheid deze **Armen-Loterij** aan de **liefdadigen**, zoo hier als elders, aan te bevelen, met uitnoodiging om door het inzenden van Voorwerpen ter verloting en het nemen van Loten, tot het goede doel te willen medewerken en voormelde Vereeniging in hare pogingen te ondersteunen.

Namens de voorn. commissie,
J. DE JAGER, Secretaris.

De inzending van Voorwerpen zal tot 15 December 1852 kunnen plaats hebben, met welker aanneming den Heer *J. A. J. Huyser*

in de Zijlstraat alhier, zich wel heeft willen belasten, bij wie tevens Loten tegen 50 cents het stuk verkrijgbaar zijn.

*** Getrouwd:
Mr. J. L. DE GREZ
met
A. W. C. H. CREMERS.
GRONINGEN, 27 November 1852.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *N. DEKKER*, beviel heden zeer voorspoedig van een' ZOON.
ZAANDIJK, C. K. BREET.
26 November 1852.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON Vrouwe *I. C. J. LUX*, *WASHINGTON.*
BERGEN OP ZOOM, 27 November 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *A. C. J. L. REVIUS*, geliefde Echtgenoote van
JOHs. VLIERBOOM.
ROTTERDAM, 27 November 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel ontijdig van eenen *levenloozen* ZOON, *M. M. VAILLANT*, geboren *VAN BERESTEYN.*
SCHIEDAM, den 27sten November 1852.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene DOCHTER *M. C. BERNS*, geliefde Echtgenoot van
ENKHUIZEN, V. F. J. BOONACKER.
27 November 1852.

*** Mijne geliefde Echtgenoote *GEERTJE OUD*, beviel heden van eene welgeschapene DOCHTER.
RIJP, S. APPEL.
den 27sten November 1852.

*** Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *B. H. J. D. RUSSELL*, geliefde Echtgenoote van G. J. C. J. SCHAEPMAN.
ZWOLLE, den 28sten November 1852.

*** ECK, 28 November 1852. Heden beviel van eene DOCHTER *M. H. HEUFF*, Echtgenoote van
A. VERBRUGH Rz.

*** LEYDEN, 29 November 1852. Heden beviel van een welgeschapen ZOON, Vrouwe M. *GERLACH—SIKKENS.*

*** Heden beviel van eene welgeschapene doch *doode* DOCHTER *M. B. PIECK*, geliefde Echtgenoot van
'sGRAVEZANDE, A. E. VAN ARKEL.
29 November 1852. Genees-, Heel- en Verloskundige.

*** Heden verloste voorspoedig van een ZOON Vrouwe *A. S. BOISSEVAIN* geboren *WICHERS.*
ARNHEM, 28 November 1852.

*** Heden overleed alhier de Hoog Wel Geboren Heer JACOB ADRIAAN Baron MULERT, in den ouderdom van ruim 74 jaren.
BRUMMEN, 25 November 1852.
Eenige kennisgeving.

*** Den 27sten November 1852, overleed op den *Huize* VOORSTONDEN, bij *Zutphen*, in den ouderdom van nagenoeg 74 jaren, Mejufvrouw SUSANNA VAN LENNEP.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 27sten November 1852, is te ROTTERDAM overleden de Wel-Ed.-Zeer-Geleerde Heer DIONIJS VAN NIJMEGEN, vroeger Med. Doctor aldaar, in den ouderdom van ruim 73 jaren

---

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 76 jaren, Jonkvrouwe WILHELMINA CORNELIA JACOBA PAUW, J. W. PAUW.
VOORSCHOTEN, 28 November 1852.

*** Op heden overleed in circa 71 jarigen ouderdom Mejufvrouw ELISABETH POORTMAN.
HAARLEM, 28 November 1852.

*** Heden overleed alhier na geduldig lijden, aan eene langdurige ziekte, in den ouderdom van 62 jaren en 22 dagen, mijne beminde Echtgenoote, HENRIETTA PETRONELLA DE VEER geboren MACARÉ, geliefd door allen die haar kenden, en regtmatig betreurd zoo door mij, als door de Broeders en Zusters van wederzijde.
WAGENINGEN, *Uit aller naam.*
29 November 1852. J. G. DE VEER.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot onze diepe droefheid, na eene korte ongesteldheid, ons veelgeliefd Dochtertje HELENA, ruim 5 jaren oud. JAN VAN DER HOOP JAC. ZN.
A. P. HARTSEN.
ROTTERDAM, den 29sten November 1852.

*** Gevoelig voor de blijken van deelneming en vriendschap, zoo van hier als van elders, bij en na het afsterven mijner onvergetelijke Moeder, ontvangen, betuigt de ondergeteekende, ook namens zijne Betrekkingen, daarvoor zijnen hartelijken dank. J. DE GROOT Bz.
UTRECHT, 30 November 1852.

*** Voor de vele bewijzen van belangstellende deelneming, ons betoond, bij het overlijden van onze geliefde Dochter, betuigen wij allen onzen hartelijken dank.
HAARLEM, G. VAN BYLEVELD.
1 December 1852. M. E. VAN BYLEVELD, WESTERFELT.

*** Op eene Dorpschool nabij Alkmaar, waar overvloedig tijd en gelegenheid tot verdere bekwaming ook in vreemde Talen is, verlangt men tegen primo Januarij: Eenen Ranghebbenden ONDERMEESTER. Adres liefst in *persoon* of met *franco* Brieven, bij den Boekhandelaar JOH. ROEM, te Alkmaar.

*** G. B. 'T HOOFT, Kostschoolhouder te Aarlanderveen over Alphen aan den Rijn, vraagt, om met Januarij aanstaande in Betrekking te treden: Een HULP-ONDERWIJZER, die ten minste het Fransch verstaat, niet beneden de 20 jaren en gewoon aan een Instituut werkzaam te zijn. Men wordt verzocht de vereischte opgaven *franco* intezenden.

*** Bij gelegenheid van het St. Nicolaas-feest, zijn bij den Ondergeteekende alle soorten van KINDER THEE- en TAFELSERVIEZEN voorhanden, alsmede ook ruim gesorteerd in alle fijne soorten van *wedgwood* AARDEWERK, PORSELEIN, KRISTAL en GLAS, tegen vaste prijzen. Ook mindere soorten van Aardewerk, tegen de minst mogelijke prijzen. Hij beveelt zich verder aan in dat vertrouwen, hetwelk hij zoo vele jaren genoten heeft.
Zijlstraat te Haarlem. J. G. MASCH.

*** G. W. WESSELING, zal op Maandag den 6den December 1852, des namiddags ten half drie ure, te Amsterdam in *de Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooije nieuw aangekomene partij Greenen en Vuren, Dramsche en Bijhavensche, Riga, Narva en Amerikaansche Balken, Rigasche en Memelsche Wagenschotten, Memelsche Eiken Balken, Noordsche Deelen, Juffers, Ellens, Eikenhout en andere HOUTWAREN. Liggende in den Binnenkant en op den Wal.

*** G. J. KOOPMAN, TH. REICHELT en W. C. DE BOSSON zullen op Maandag den 6den December 1852, des middags ten 12 ure, in het Lokaal in de Warmoesstraat, over de Papenbrugsteeg, presenteren te verkoopen: Extra mooije, nieuw aangekomene Greenen en Vure *Narva-*, *Riga-*, *Dantzig-* en *Stettinsche* Balken, Dantzig en Riga Platen, Deelen, Sparren en Duigen. Amerikaansche Planken en Dekschrooten, NOORDSCHE Juffers en Deelen en Wezelsche Ashouten. Liggende in de Oude Schans en op de Wallen. Volgens Notitiën te bekomen bij ALTIUS & Co.

*** HOUTVEILING in de Bosschen het *Neethof* te Santpoort en op *Duinlust* aan de Jan Gijsenvaart onder Velsen, op Zaturdag 4 December 1852; van allerhande soorten zwaar, meest EIKEN HAKHOUT en opgaande BOOMEN.

*** HOUTVEILING in het Bosch *de Gilden*, onder Velsen, op Vrijdag den 10den December 1852, van zwaar EIKEN HAKHOUT, 1 EIKEN en 4 zware IEPEN BOOMEN.

*** VERKOOPING op den Huize *Berg en Daal* in de Gemeente Voorhout, op Donderdag den 16den December 1852, des voormiddags ten 10 ure, van zwaar ESSCHEN, ELZEN en EIKEN HAKHOUT, staande op Struik, te beginnen bij de Ruïne van *Teijlingen;* te betalen 25 Julij 1853.

*** ENGESMET & SARLET zullen verkoopen te Haarlem in het Lokaal, op Dingsdag den 28sten December 1852 en volgende dag: HUISRAAD, MEUBELEN en INBOEDEL, waarbij een Eikenhout Kabinet, een staand Horologie, een kapitalen glad Mangel en Pers, Porcelein, Linnen, Kleederen, Beddengoed enz. De Goederen worden dagelijks aangenomen, zie later Advertentie.

*** De Notaris JACOBUS VORSTMAN, residerende te Delft, is voornemens in het Logement *den Bolk* aldaar, op Donderdag den 9den December 1852, des voormiddags ten elf ure, te veilen, en op Donderdag den 16den dier maand, op hetzelfde uur, bij afslag te verkoopen:

No. 1. Eene kapitale BOUWMANSWONING, genaamd *UITHOF*, bestaande in: Woonhuis, Zomerhuis, Koe- en Paardenstalling, en Dorschvloer, voorts Wagenschuur, drie Hooibergen, Boomgaard, Houtbosch en Tuin, alsmede diverse partijen uitmuntend WEI- en BOUWLAND, achter en ter zijde van dezelve Woning, staande en gelegen tegen of aan den Maasdijk, in 't Honderdland, onder Naaldwijk, te zamen groot 16 Bunders, 18 Roeden, 20 Ellen.

No. 2. Eene partij uitmuntend WEI- en BOUWLAND, groot 9 Bunders, 17 Roeden, 40 Ellen, gelegen als voren, nabij het vorige Perceel.

No. 3. Eene partij dito WEI- en BOUWLAND, groot 2 Bunders, 90 Roeden, 70 Ellen, gelegen in den Ouden Campspolder, onder Maasland.

No. 4. Eene partij dito WEI- en BOUWLAND, groot 5 Bunders, 39 Roeden, 90 Ellen, gelegen als voren.

Te aanvaarden: wat de Landerijen betreft, met den 1sten Januarij, en wat de Woning c. a. aangaat, den 1sten Mei 1853.

Alles breeder bij Biljetten. De Conditiën zijn te vernemen en informatiën te bekomen ten Kantore van den genoemden Notaris.

*** De Notaris VAN MEURS, te Heerde (Gelderland) is voornemens, op Woensdagen den 8sten en 22sten December 1852, beide des middags ten 12 ure, ten huize van *Jan Docter* aldaar publiek te veilen en te verkoopen:

Eene welbeklante WIND-, KOORN-, OLIE- en PELMOLEN, met WOONHUIS, SCHUUR en BERG, TUIN, BOUW- en WEILAND; te zamen groot 2 Bunders, 74 Roeden en 26 Ellen; alles staande en gelegen te Wapenveld, Gemeente Heerde, aan den Grindweg en het Kanaal van Hattem naar Apeldoorn; te aanvaarden den 1sten Mei 1853.

De Kooper kan desverkiezende een derde gedeelte der Kooppenningen in de goederen gevestigd houden.

Nadere informatien ten Kantore van voornoemden Notaris. Brieven *franco.*

*** OPENBARE VERKOOPING ten huize van den Kastelein *K. de Goede*, aan de Schagerbrug, in de Zijpe, op Maandag den 6den December 1852, des voormiddags ten elf ure, van eene belangrijke verzameling Theologische en andere Wetenschappelijke BOEKWERKEN, alle goed geconserveerd, uitmakende de Bibliotheek, nagelaten door wijlen den Wel-Eerwaarden Heer B. A. VAN KETEL, in leven Predikant te Sintmaarten en Valkoog.

De gedrukte Catalogus is op *franco* aanvrage te verkrijgen ten Kantore van den Notaris C. SIEMERS, te Zijpe.

*** Als doelmatig St. Nicolaas-Geschenk is door S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, onlangs uitgegeven en verzonden:

HERDOOET

DOOR

ELISE.

MET EEN VOORWOORD VAN Dr. G. D. J. SCHOTEL.

Twee Deelen.

TWEEDE, GOEDKOOPE DRUK,

Met een nieuw Vignet in Staal.

Prijs in keurige *Prachtbanden f* 4,90; *Ingenaaid f* 3,90.

*** H. A. M. ROELANTS, gaf onlangs uit:

SINT NIKOLAAS-VERTELLINGEN VOOR DE JEUGD,

DOOR

C. VAN SCHAICK.

Roijal octavo met **zes** fraai **gekleurde** steendrukplaten, in Linnen Prachtband. Prijs *f* 1,90.

ST. NICOLAAS-GESCHENKEN,

voor *oud* en *jong*, alom verkrijgbaar:

1. **CAMERA OBSCURA** van **HILDEBRAND**, *3de veel vermeerde uitgaaf;* gebonden *f* 2,80; ing. *f* 2,40.
2. **PROZA EN POEZY.** VERSPREIDE OPSTELLEN van **HILDEBRAND**, enz. in rood linnen *f* 2,20.
3. **WAARHEID EN DROOMEN** door **JONATHAN**; *3de druk. f* 1,25.
4. **D. JERROLD**, BEDSERMOENEN, *2de druk. f* 0,90.
5. AFBEELDING en BESCHRIJVING van MERKWAARDIGE VIERVOETIGE **DIEREN**, met *twaalf fraai gekleurde platen*, in carton *f* 1,80.

*** Als bijzonder geschikt tot

SINT NICOLAAS-GESCHENK,

is door G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, uitgegeven en alom voorhanden:

DE DIERENWERELD,

IN HARE GEAARDHEID EN VERRIGTINGEN.

DOOR J. L. DUBOIS.

2 Deelen in 8o., 664 Pag., opgehelderd door **420 keurige Houtsnee-Figuren.**

Prijs *f* 5,25.

*** Bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te *Arnhem*, is uitgegeven:

GEDICHTEN

VAN

BERNARD TER HAAR.

Twee Deelen, met Portret van den Dichter en Vignet, beiden door KAISER, in nette Kartonnen Banden.
PRIJS *f* 7,50.

*** Heden is in alle Boekwinkels voorhanden:

DE EERSTE AFLEVERING VAN

DE NIEUWE BOEKZAAL,

uitgaaf van VAN DRUTEN en BLEEKER te *Sneek.*

*** **St. NICOLAAS-FEEST.**

Bij J. F. C. DE GRAAUW, Boekhandelaar te Breda, kwam zoo even van de pers, en is bij alle soliede Boekhandelaren verkrijgbaar:

24 SCHADUWBEELDEN — LUIMIGE DICHTSTUKJES, door JOHANNES. Gebonden in heel linnen band, verguld op snêe. Prijs **90** Cents.

Die nu gaarne met *St. Nicolaas* een Cadeautje wil maken en liever **achttien stuivers** uitgeeft dan *vier* of *vijf Gulden*, koope een Exemplaartje van dit schoone Boekske, dat er zoowel innerlijk als uiterlijk keurig uitziet. ('t Is in het formaat van de *v. d. Hoop's Daguerotypen.*)

*** Bij den Boekhandelaar NYHOFF, te Arnhem, komt heden van de pers: **BIJDRAGEN voor VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS en OUDHEIDKUNDE,** *verzameld en uitgegeven door* Is. AN. NYHOFF. Achtste Deel, vierde Stuk. Prijs *f* 1,25.

INHOUD: Het ontstaan van het Pannerdensche Kanaal. (*Met facsimilé van een Kaartje van* 1705); door Mr. J. A. N. Over een Gouden Halsband te Beilen gevonden; door Dr. L. J. F. JANSSEN. Het Markenregt van Zilvolde; door Mr. R. W. TADAMA. Onuitgegeven Stukken betrekkelijk de Geschiedenis der Spaansche Heerschappij. Iets over Wemberich van Berchem. Voorts uitvoerige Boekbeschouwingen, enz.

*** Door J. D. DOORMAN, te Utrecht, is algemeen verzonden:

AGENDA, VOOR 1853.

Gebonden in geheel Leder,

zijnde een zeer portatief en keurig Zakboekje tot het maken van dagelijksche notitien en bovendien vele belangrijke opgaven bevattende, waardoor het voor den bezitter eene dagelijksche Vraagbaak genoemd mag worden.

Prijs *f* 1,30.

DAMES-ALMANAK VOOR 1853.

met Glacé Omslag, Verguld op Snêe, in Moiré Étui.

Prijs *f* 0,50.

Deze Jaargang, welke in sierlijke uitvoering niet voor de vorige behoeft achter te staan, is bovendien nog opgeluisterd door 12 Gedichtjes, welke de Uitgever niet aarzelt *allerliefst* te noemen.

Zoo even kwam van de pers:

AURORA VOOR 1853.

UITGEGEVEN DOOR

Mr. J. I. D. NEPVEU

EN

S. J. VAN DEN BERGH,

en opgedragen aan H. M. de Koningin der Nederlanden.

Inhoud van de Aurora.

Thineus. De beste troost.
****. Onderrigting aan eene Koe en vier Schapen.
W. J. Hofdijk. Omar Saïn.
Mr. *J. I. D. Nepveu.* Maria Blandy.
J. P. Heije. Prentjeskijken.
S. J. van den Bergh. Maastricht in 1579.
Richard. Een dag buiten.
F. Wijsman. De vloek van Eden.
W. H. Warnsinck Bz. Aan Eudoxia, op haar bruidsdag.
A. van der Hoop Jr'szoon. Geen bijschrift bij een Plaatje.
Suzanna Maria Böeseken. Een oude vrijers les.
H. Tollens Cz. Des Konings vrijspraak.
H. J. Schimmel. Stavorens val.
B. ter Haar. Weleer en thans. Aan mijne Kinderen op mijn geboortedag.
C. E. van Koetsveld. De vrucht der bezoeking.
C. G. Withuys. Wanhoop in eenzaamheid.
R. Bennink Janssonius. Nonna
V. D. G. Arabella.
Nicolaas Beets. Ween niet over My.
N. H. Tatum Zubli. Joanna de Krankzinnige.
Jos. Alb. Alberdingk Thijm. Aan Ten Cate.
J. Brester Az. De Pleegzuster.
A. Beeloo. Naroem.
A. Boxman. Huiswijding.
J. J. L. ten Kate. Guido Reni en zijn „ Ecce homo."

MET ZES STAALGRAVUREN,
waaronder het Portret van den Dichter W. J. HOFDIJK.
Naar eene Teekening van A. J. EHNLE.

*** AANBEVELINGSWAARDIGE

ST. NICOLAAS-GESCHENKEN.

UITGELEZENE ARABISCHE VERTELLINGEN uit de Duizend en één Nacht.................. *f* 1,80.
HET DAL VAN ALMERIA. Een Verhaal voor het opkomend geslacht.................. *f* 1,30.
H. N. VAN TIL. Tafereelen uit de Nederlandsche Geschiedenis.................. *f* 1,30.
Bovenstaande zijn gebonden in fraaije Linnen Bandjes met Gouden Stempels.
H. LEMAIRE. De kleine *Robinson* of de Lotgevallen van *Robinson Crusoë.* 4e druk.................. *f* 1,25.
W. J. VAN DER VEGT. *Johan* en *Steven*, of de gevolgen van Deugd en Ondeugd. 2e druk, 55 Cents., idem gekleurd.................. *f* -,70.

C. SCHMID.
HIRLANDA, Hertogin van Bretagne, of de Zegepraal van Deugd en Onschuld.... » -,90.
De Verteller in het Hoekje van den Haard » -,70.
MATHILDA en WILHELMINE of de Ongelijke Zusters.................. » -,70.
Spiegel voor de Jeugd.................. » -,40.
De Wonderdoctor.................. » ,60.
God beproeft en beschermt de Onschuld. 3e druk.................. » -,40.

Alle Werkjes voorzien van Plaatjes, zijn verkrijgbaar in de voorn. Boekwinkels en bij den Uitgever A. J. VAN DEN SIGTENHORST, te Deventer.

ZOO EVEN VERSCHEEN:

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verkrijgbaar gesteld, de

ALMANAK
VOOR HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN

voor 1853, zevende Jaargang der *Nieuwe Série*; met Platen.
Prijs 60 Centen.

Aanzienlijke Prijsvermindering

der vorige Jaargangen als:
van 1836—1846, 11 Jaarg., in plaats van *f* 6,60, voor *f* 2,75.
Van 1847—1852, 6 Jaarg. (*Nieuwe Serie*), in plaats van *f* 3,60, voor *f* 1,80.
Elke Jaargangen ter completering, in plaats van 60 cents voor 40 cents.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te *Haarlem*, kwam van de pets:

JULIANUS DE AFVALLIGE,

OF

DE STRIJD TEGEN HET CHRISTENDOM.

IN DRIE ZANGEN, door C. W. VAN DER POT.

MET HOUTGRAVUREN,
Naar teekeningen van C. ROCHUSSEN, door BEST, VERMORCKEN en VERVEER.

Prijs *f* 3,60.

Een keurig Boekgeschenk bij het einde des jaars.

GESCHENKJES VOOR DE JEUGD

TAYLOR,

MERKWAARDIGHEDEN UIT EUROPA,

met 84 Plaatjes, in geperst linnen band *f* 2,20.

DE MEIBLOEMPJES.

EENE ONDERHOUDENDE, ZEDELIJK GODSDIENSTIGE VERTELLING, met Pl. *f* -,90.

J. HAMILTON,

ERNSTIG LEVEN, Opwekking tot Christelijke Werkzaamheid en IJver

in geperst linnen band *f* 1.

ROBINSON CRUSOË'S LOTGEVALLEN,

MEDEGEDEELD AAN DE VADERLANDSCHE JEUGD, met gekl. Plaatjes *f* -,90.

De kluchtige Aap en het Poesje,

met 16 gekl. Pl. *f* -,90.

DE KLUCHTIGE POES EN HET HONDJE,

met 16 gekl. Pl. *f* -,90.

P. BEST,

DE VOORZIENIGHEID ZIGTBAAR IN DE LOTGEVALLEN VAN EEN KIND,

met gekl. Pl. *f* -,50.

NIEUW BEVALLIG PRENTENBOEKJE VOOR LIEVE KINDEREN, MET GEKL. PL. *f* -,50

Deze, benevens alle soorten van KINDERWERKJES, ALMANAKKEN ENZ. ENZ., zijn te bekomen bij de Boekhandelaar W. WILLEMS, Vijzelstraat bij de Heerengracht te Amsterdam.

KINDER-COURANT,

in twee-en-vijftig bladen met twee-en-vijftig groote platen,

WORDT UITGEGEVEN DOOR *K. FUHRI*, TE 'S GRAVENHAGE.

Alle Boekhandelaren des Rijks nemen daarop bestellingen aan. Met den 1sten December zullen kleine fraaije INTEEKEN-BILLETTEN door het geheele Land worden rondgezonden om bij gelegenheid van het

SINT-NICOLAASFEEST

door Ouders en Kindervrienden te worden ingevuld en als Geschenk voor de Jeugd te dienen.

*** TOT ST. NICOLAAS-GESCHENKEN

zijn bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, uitgegeven:

KINDERBIJBEL,

OF BIJBELSCHE VERHALEN VOOR JONGE KINDEREN, door Mevr. de Wed. A. B. VAN MEERTEN, SCHILPEROORT.

TWEEDE DRUK.

4 Deeltjes, met Plaatjes, in één Linnen Bandje. *f* 3,20.
Hetzelfde Werkje op minder Papier, zonder Plaatjes, voor Schoolgebruik.................. *f* 1,20.

TAFEREELEN EN VERHALEN UIT HET LEVEN DER APOSTELEN,

voor Jonge Kinderen, bewerkt door dezelfde Schrijfster.

(KINDERBIJBEL, 5e Stukje)

In één Deeltje, met Plaatjes, in carton........ *f* -,90.
Hetzelfde zonder Plaatjes, voor Schoolgebruik... » -,40.

NIEUWE KINDERLIEDEREN, door J. P. HEIJE.

In Postformaat, op best Papier.................. *f* -,30.
In klein 8°., voor Schoolgebruik.................. » -,20.

Ook van den vroeger met zangwijzen uitgegeven Bundel **KINDERLIEDEREN**, van ***Dr. J. P. HEIJE***, is eene uitgave zonder zangwijzen in Postformaat à *f* -,30 verkrijgbaar.

Mevr. de Wed. VAN MEERTEN. Het Leven van Dr. MAARTEN LUTHER, bewerkt inzonderheid voor Jonge Lieden. Met Portret en Plaat. In Linnen gebonden.................. *f* 1,90.

——— De CHRISTELIJKE FEESTDAGEN en de Lijdensgeschiedenis van onzen Heer. Behandeld voor Jonge Lieden. Tweede, geheel omgewerkte druk. Met Vign. In Lin. geb. *f* 1,90.

——— ALICE, of de Jonge Huismoeder. Met Plaatjes, geb. in Lin. *f* 1,90.

——— WOORDEN VAN MOEDERLIJKE LIEFDE aan mijne DOCHTER MATHILDA. Met Vignet.................. *f* 1,90.

J. CLARISSE. Voor JONGELINGEN, bijzonderlijk uit de Beschaafde Standen. Twaalftal Redevoeringen. Met Vignet.................. *f* 1,90.

*** Bij GEBROEDERS KRAAY, te Amsterdam, ziet het licht:

HOLLAND
ALMANAK VOOR 1853,

UITGEGEVEN DOOR

Mr. J. van Lennep.

Deze Jaargang bevat onder anderen, bijdragen van Mr. *J. van Lennep, J. Brester Az., W. J. Hofdijk, A. J. de Bull,* Mejufv. *E. J. Hasebroek, P. A. de Génestet, P. Scheltema,* Mr. *J. A. Moltzer, S. J. van den Bergh,* Mr. *I. da Costa, A. Beeloo, Nicolaas Beets* en *J. J. L. ten Kate.*
Vijf fraaije Staalgravuren versieren den inhoud en aan den band is buitengewone zorg besteed.

Prijs *f* 3,90.

*** Bij A. JAGER, Boekhandelaar, Water, voor de Papenbrug te Amsterdam, ziet het licht:

ALMANAK VOOR HET SCHOONE EN GOEDE 1853

Onder Redactie van Mevrouw A. L. G. BOSBOOM TOUSSAINT, met vijf uitmuntende Staalgravures, in Rood Linnen Prachtband . . . . *f* 1,80.
De Bijdragen zijn geleverd door Mevr. *A. L. G. Bosboom Toussaint*, en de Heeren *S. J. van den Bergh*, Mr. *J. van Lennep, A. Beeloo, Joh. C. Zimmerman, J. A. Alberdingk Thym, N. Beets, J. J. van Oosterzee, E. J. Potgieter, A. L. Lesturgeon, H. J. Schimmel* en *T. van Westrheene Wz.*

NIEUWE UITGAVE.

Bibliotheek van
KLASSIEKE

NEDERLANDSCHE AUTEURS.

in 32° formaat.

MET GEGRAVEERDE TITELS EN VIGNETTEN IN STAAL, EN GEBONDEN IN ROOD LINNEN, VERGULD OP SNEDE.

BRUNO DAALBERG, Komische Vertoogen, gevolgd door nog wat lektuur bij ontbijt- en theetafel. . . . . *f* 1,40.
JUSTUS VAN EFFEN, Ernst en Boert uit den Hollandschen Spectator. . . . . » 1,80.
JOHAN VAN HEEMSKERK, Batavische Arkadia. . » 1,40.
SIMON STIJL, Leven van *Jan Punt.* . . . . » 0,90.
WOLFF EN DEKEN, Lotgevallen van *Willem Leevend.* » 1,80.
JACOB CATS, Dichterlijke Vertellingen uit den Trouwring en het Huwelijk. . . . . » 1,40.
PIETER LANGENDIJK, Blijspelen. . . . . » 1,40.
JULIANA CORNELIA DE LANNOY, Ernstige en luimige Gedichten. . . . . » 0,90.
LUKAS ROTGANS, Boerenkermis en andere Gedichten. » 0,90.
JOOST VAN DEN VONDEL, Viertal Treurspelen. . » 1,40.
A. FOKKE, SIMONSZ., De Moderne Helicon en andere Verhandelingen. . . . . » 1,40.
HAAFNERS Reize te voet door Ceylon. . . . » 1,40.
A. LOOSJES, Pz., *Maurits Lijnslager*, eene Hollandsche Familie-Geschiedenis uit de XVIIde eeuw. . . » 1,80.
J. VOSMAER, Leven en Wandelingen van Meester *Maarten Vroeg.* . . . . . » 0,90.
J. A. WEILAND, Scribleriana. . . . . » 0,90.
J. BELLAMY, Gedichten. . . . . » 1,40.
Mr. W. BILDERDIJK, Poëzij. . . . . » 1,80.
E. A. BORGER, Dichterlijke Nalatenschap. . . » 1,40.
C. HUYGENS, Uit de Korenbloemen. . . . » 1,40.
H. K. POOT, Minnedichten en Mengelingen. . . » 0,90.

Te verkrijgen bij alle solide Boekhandelaren en bij den Uitgever A. C. KRUSEMAN, te Haarlem.

*** WINTER-AVOND LEKTUUR.

I. DE OUDEJAARS-AVOND. Ernstige Lektuur voor de laatste dagen des jaars, door C. E. VAN KOETSVELD. *Derde druk*; met een Vignet in staal. Prijs *f* 3.
II. GODSDIENSTIGE EN ZEDELIJKE NOVELLEN, door C. E. VAN KOETSVELD. *Tweede druk;* met een Vignet in staal. Prijs *f* 3,25.
III. IDEM; *Tweede verzameling;* met een Vignet in staal. Prijs *f* 3,25.
IV. HERMINE; door ELISE; met een voorwoord van Dr. G. D. J. SCHOTEL. Twee Deelen. *Tweede goedkoope druk*; met Vignet in staal; ingenaaid *f* 3,90, in prachtbanden à *f* 4,90.

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.